

Thư cho bé sơ sinh

Thơ Đỗ Hồng Ngọc, nhạc Phạm Trọng Cầu

Sau 4/1975, một hôm, nhạc sĩ Phạm Trọng Cầu chống nạng đến tìm tôi tại nhà nói là gặp “để tặng cho tác giả thơ” bài nhạc “Thư cho bé sơ sinh” mà anh đã phổ ngày còn ở trong tù, nhờ đọc được bài thơ này của tôi trên một tạp chí y học của bác sĩ Lương Phán (1973)! Anh nói anh viết bài này dành cho giọng hát Thái Thanh, nhưng bây giờ tình thế đã khác! Rồi anh hát thử tôi nghe với cái giọng ồ ề dễ thương của anh! Tôi rất cảm động. Và đó là lần đầu tiên chúng tôi quen nhau.

Bài thơ Thư cho bé sơ sinh tôi viết năm 1965, trong một đêm trực ở Bệnh viện Từ Dũ, sau một ca đỡ đẻ đầu tiên trong đời của một sinh viên y khoa thực tập. Hồi đó, phải học đến năm thứ ba y khoa chúng tôi mới được phép đỡ đẻ trên người. Mỗi sinh viên phải đỡ ít nhất 20 “ca” sanh thường, không bệnh lý. Tối tối, chúng tôi túc trực ở phòng nhận bệnh để “bắt ca”.

Một hôm, tôi bắt được ca “4 cm”, nghĩa là ca mà cổ tử cung đã nở gần trọn, sắp sanh. Tôi đưa sản phụ lên phòng sanh, thăm khám, làm vệ sinh các thứ, theo dõi cơn co tử cung, ghi chép cẩn thận vào hồ sơ bệnh án rồi ngồi bên trò chuyện cho sản phụ quên đau. Tôi nghĩ đến mẹ mình, đến những giọt mồ hôi của biết bao bà mẹ chờ sanh khác. Đến gần sáng thì cơn đau đã rớt. Lúng túng một cách lành nghề, tôi cũng đã đỡ được ca đầu tiên mẹ tròn con vuông! Lòng lâng lâng tôi đẩy xe cho hai mẹ con về phòng, rồi viết bản “phúc trình”. Trời đã hửng sáng. Bên ngoài khung kính cửa phòng sanh, Sài Gòn tấp nập và hừng hực không khí ngọt ngào những ngày tháng này của năm 1965. Đột nhiên, một cảm xúc trào dâng, tôi viết liền một mạch ngay sau phần bệnh án một bài thơ nhỏ: Thư cho bé sơ sinh.

Sáng hôm sau, giáo sư Hoàng Ngọc Minh đọc bản phúc trình của tôi, gọi tôi vào rầy: “Đỡ đẻ không lo đỡ đẻ, lo làm thơ!”. Chẳng ngờ bài thơ viết vội trong đêm trực đã phổ biến nhanh trong giới sinh viên và nữ hộ sinh thời đó. Không biết ai đã viết lên bảng đen! Bài thơ được đăng trên báo Tình Thương, rồi in lại trong tập thơ “Tình Ngươi” của tôi, năm 1967.

Khoảng năm 1995 tôi có dịp làm việc với ba vị bác sĩ, là giảng viên của Trường Trung học Y tế tỉnh Phú Thọ ở miền Bắc lần đầu vào Saigon. Trong lúc chuyện trò, có người tình cờ nhắc bài thơ “Thư cho bé sơ sinh” của tôi thời sinh viên thì thầy Nguyễn Hồng Hải, một trong ba vị bác sĩ đến từ Phú Thọ bỗng chồm lên, ôm lấy tôi, mừng rỡ: “Thế ra anh là tác giả bài thơ này đó ư?”. Rồi thầy đọc liền một mạch. Thầy nói gần 20 năm nay, năm nào dạy lớp nữ hộ sinh ở Phú Thọ, thầy đều đọc cho họ nghe bài thơ mà thầy không biết tác giả là ai, chỉ nói “khuyết danh” thôi.

Gần đây, tôi tình cờ phát hiện trên mạng, có một bản dịch sang tiếng Anh bài Thư cho bé sơ sinh của Phát (Phat'blog), một người không quen biết, với những lời bình thật sâu sắc! Rồi cô Diệu Hạnh Giao Trinh ở Paris cũng đã dịch sang tiếng Pháp.

Phạm Trọng Cầu sinh ở Phnom-Penh 1935 và mất ở Saigon 1998, tốt nghiệp nhạc viện Paris, còn có bút danh Phạm Trọng. Anh là tác giả của những ca khúc nổi tiếng như Trường làng tôi, Mùa thu không trở lại (Em ra đi mùa thu/ Mùa thu không trở lại/ Em ra đi mùa thu/ Sương mờ giăng âm u...)

Thư cho bé sơ sinh

*Khi em cất tiếng khóc chào đời
Anh đại diện đời chào em bằng nụ cười
Lớn lên nhớ đừng hỏi tại sao có kẻ cười người khóc
Trong cùng một cảnh ngộ nghe em*

*Anh nhỏ vào mắt em thứ thuốc màu nâu
Nói là để ngừa đau mắt
Ngay lúc đó em đã không nhìn đời qua mắt thực
Nhớ đừng hỏi vì sao đời tối đen*

*Khi anh cắt rún cho em
Anh đã xin lỗi chân thành rồi đó nhé
Vì từ nay em đã phải cô đơn
Em đã phải xa địa đàng lòng mẹ*

*Em là gái là trai anh chẳng quan tâm
Nhưng khi em biết thẹn thùng
Sẽ biết thế nào là nước mắt trong đêm
Khi tình yêu tìm đến*

*Anh đã không quên buộc étiquette vào tay em
Em được dán nhãn hiệu từ giây phút đó
Nhớ đừng tự hỏi tôi là ai khi lớn khôn
Cũng đừng ngạc nhiên sao đời nhiều nhãn hiệu*

*Khi em mở mắt ngỡ ngàng nhìn anh
Anh cũng ngỡ ngàng nhìn qua khung kính cửa
Một ngày đã thức giấc với vôi vàng, với hoang mang,
Với những danh từ đao to búa lớn
Để bị lừa để đổ máu đó em*

*Thôi trân trọng chào em
Mời em nhập cuộc
Chúng mình cùng chung
Số phận
Con người...*

Đỗ Hồng Ngọc (Đỗ Nghệ, Bv Từ Dũ, Saigon 1965)

Thư cho BÉ SƠ SINH

THƠ: ĐỖ NGHE
NHẠC: PHAM TRONG CAIL

VỪA. Nhẹ nhàng.

Khi em cất tiếng khóc chào đời Anh đã đi tìm em, chào em bằng nụ cười. Lớn lên, lớn lên nhớ đừng hỏi tại sao có kẻ cười người khác trong cùng, trong cùng 1 cái nôi nghe em: Anh nhớ vào mắt em thì thấy màu nâu nâu là đó người vào mắt, ngay lúc đó em đã không nhìn đời qua mắt thế nào như đây hỏi vì sao đời tôi đen. Khi anh cất run cho em, khi anh cất run cho em, anh đã xin lời chào thân ái rồi đấy nhé vì từ nay, vì từ nay em đã phải có anh, em đã phải xa đi tiếng lòng mẹ Em là. Giờ hay là hỏi? Anh chẳng quan tâm. Nhưng khi em biết thế thì sẽ biết thế nào là nước mắt trong đêm khi thức yên tìm đến. Anh đi không quên, đi ở quên buổi đi quên vào em. Em trước đàn piano khiến tôi giật mình đi. Nhớ từng từ hỏi, đừng hỏi tôi là ai? Là ai? Khi lớn khôn cũng đừng ngạc nhiên sao đời nhiều khổ nhiều hiềm. Khi em mở mắt ngó ngang nhìn anh Anh sẽ cười và ngang nhìn qua khung kính cửa: 1 ngày đó thế giới với vầng trăng với hàng mây với nhười, danh từ đao to búa lớn. Đó là khi đi đó đó màu đỏ em. Thời tâm hồn cháu Em mới em khắp cuộc. Chạy bình cũng chung sẽ phải em nghe.

Thân tặng Anh Đỗ Nghe, tác giả thơ

CAIL

Đỗ Văn Ngọc
Mùa Xuân 75